

Piesakāmies uz labas prakses balvu darba aizsardzībā! Ko un kā darīt?

2018. – 2019. gada kampaņas «Turi grožos bīstamās vielas» LABAS PRAKSES BALVA

Linda Matisāne
VDI Sadarbības un attīstības nodaļas vadītāja

Labas prakses balvu konkursa mērķis 2018. gadā

uzskatāmi parādīt labas darba aizsardzības sistēmas priekšrocības

sniegt iespēju uzņēmumiem apmainīties ar labu praksi

godināt uzņēmumus, kas aktīvi un efektīvi

novērš bīstamo vielu radītos riskus darbavietās

Labas prakses balva = Zelta ķivere

- 2 kategorijas:
 - uzņēmumi, kuros nodarbināti mazāk par 100 darbiniekiem
 - uzņēmumi, kuros nodarbināti 100 un vairāk darbinieki
- Iesniegtos piemērus izvērtēs žūrija – pārstāvji no:
 - Valsts darba inspekcijas,
 - LR Labklājības ministrijas,
 - Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūta,
 - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības
 - Latvijas Darba devēju konfederācijas.
- Katras valsts 2 uzvarētāji tiek pieteikti Eiropas konkursā

- jāiesniedz elektroniski līdz 2018.gada 7.septembrim
- iesniedzot pieteikumu, uzņēmums apņemas
 - prezentēt labas prakses piemēru nacionālajā konferencē
 - pēc žūrijas komisijas lūguma piedalīties ne vairāk kā 2 semināros
 - pēc žūrijas komisijas lūguma organizēt savā uzņēmumā pieredzes apmaiņas ekskursiju 15-20 darba aizsardzības speciālistiem laika periodā no 2018.gada 20.septembra līdz 2019.gada 15.novembrim

Kas jāraksta pielikumā?

- Pieteikumā skaidri jāapraksta, kā darbavietā tiek īstenota laba prakse un kādi ir tās rezultāti, ietverot, piemēram, šādus aspektus:
 - kā tika organizēta riska novērtēšana tā, lai būtu nodrošināta vispusība un efektivitāte, aptverot visus attiecīgos riskus attiecībā uz visām darbinieku grupām;
 - kā notiek riska novēršanas hierarhijas pamatprincipa ievērošana (STOP princips)
 - kā veiktie pasākumi ir novērsuši vai būtiski mazinājuši darbinieku pakļaušanu bīstamu vielu iedarbībai, norādot, ja iespējams, arī izmaksas un ieguvumus;
 - kādā veidā tiek uzlabota izpratne un veicināta riska novēršanas kultūra un preventīvā kultūra darba aizsardzības jomā.

UN
NEVIS
VAI!

STOP princips

- Darba devējiem ir jānosaka efektīvi preventīvi darba aizsardzības pasākumi
- Darbavietās ir jāaizstāj bīstamu vielu un procesu izmantošana (piemēram, izstrādājot jaunus darba procesus)
- Ja aizstāšana nav iespējama, riski jāpārvalda, pamatojoties uz preventīvo pasākumu hierarhiju — STOP principu

Samainīšana (aizstāšana ar drošām vai mazāk kaitīgām alternatīvām)

Tehnoloģiski pasākumi (piemēram, slēgta sistēma, vietējā nosūces ventilācija)

Organizatoriski pasākumi (piemēram, iedarbībai pakļauto darbinieku skaita vai iedarbības laika samazināšana)

Personīgā aizsardzība (individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana)

Pieteikuma formāts

- apkopojums latviešu valodā ir jānosūta elektroniskā formātā kā *Microsoft Word* dokuments;
- apkopojums nedrīkst būt garāks par 6000 rakstzīmēm jeb aptuveni 3 lappusēm;
- apkopojuma tekstam jābūt skaidram un vienkāršam, lai tas būtu saprotams ikvienam, kurš vēlētos ieviest piemēru savā darbavietā;
- apkopojuma veidlapā drīkst būt tikai teksts, bet ne fotogrāfijas, diagrammas utt. – šo informāciju pievieno kā pielikumu pieteikuma veidlapām (arī nepieciešams iesniegt elektroniski);
- apkopojums nedrīkst iekļaut kāda produkta vai pakalpojuma reklāmu – šādi piemēri netiks izskatīti.

Pielikumi

- prezentācijas, rokasgrāmatas vai citi dokumenti, kas ir daļa no piemēra;
- fotogrāfijas, ilustrācijas, grafiki, diagrammas, video utt., kas palīdz aprakstīt piemēru (piem., ļoti noderīgs ir pārveidotās darba vietas fotoattēls (pirms un pēc));
- atcerieties, ka pirms fotogrāfiju, ilustrāciju (attēlu, zīmējumu, diagrammu utt.) un video iesniegšanas ir jāsaņem autortiesību īpašnieku atļauja.
- veidojiet pielikumus tā, lai var saprast, kāpēc tieši šādas fotogrāfijas / video / procedūras u.c. ir pievienotas

Papildus nosacījumi

- Piemēram ir jāpārsniedz normatīvo aktu prasības
- Uzņēmums var iesniegt vienu pieteikumu, kurā apkopot veiktos pasākumus, bet var iesniegt arī vairākus (neierobežotu skaitu) – par katru pasākumu savu piemēru, tomēr pieredze liecina, ka labākus rezultātus sasniedz tie uzņēmumi, kas iesniedz vienu – visaptverošu piemēru.
- Žūrija patur tiesības no vērtēšanas izslēgt tādu uzņēmumu piemērus, kuri 2017. un 2018.gadā ir sodīti par būtiskiem darba aizsardzības un darba tiesību normatīvo aktu pārkāpumiem.
- Visi materiāli, kas tiek iesniegti konkursā, var tikt ievietoti mājas lapā (www.stradavesels.lv) kā labās prakses piemērs
- Iesniedzot pieteikumu, uzņēmums līdz 2019.gada 31.janvārim apņemas sagatavot pieteikumu atbilstoši EU-OSHA prasībām angļu valodā, lai piedalītos Eiropas līmeņa konkursā

Vērtēšanas kritēriji

- visaptveroša pieeja darba drošībai un veselības aizsardzībai darbavietā;
- reāli un pierādāmi darba aizsardzības uzlabojumus attiecībā uz bīstamām vielām;
- prioritātes piešķiršana kolektīviem pasākumiem salīdzinājumā ar pasākumiem, kas vērsti uz vienu konkrētu darbinieku;
- darbinieku un viņu pārstāvju efektīva līdzdalība un iesaistīšanās;
- pasākumiem jābūt nesen (ne vairāk kā pirms 5 gadiem) īstenotiem (tie var būt šobrīd notiekoši/turpināties, kā arī nedrīkst būt ieviesta labāka prakse vai tehniski uzlabojumi, kuru dēļ pieteiktā prakse uzskatāma par novecojušu) un tie nedrīkst būt iepriekš plaši publiskoti;
- pasākumi ir efektivitāti ilgtermiņā;
- iespējams pasākumus ieviest citās darbavietās (citās dalībvalstīs, dažādās nozarēs un dažādu lielumu uzņēmumos).

Daži padomi

- Labas prakses balva «Zelta ķivere» nav Ilgtspējas indeksa pierādījumu vākšana
- Fokusējieties uz labās prakses aprakstu nevis uz:
 - vispārzināmu teoriju (piem., ķīmiskās vielas ir kaitīgas);
 - to, ar ko nodarbojas uzņēmums;
 - to, uz citiem apbalvojumiem / sertifikātiem;
- Strādājiet komandā
- Neatstājiet rakstīšanu uz pēdējo dienu
- Pārbaudiet, vai visas ailes ir aizpildītas

Kur atrast nolikumu un veidlapas?

- www.stradavesels.lv sadaļa «Kalendārs» 7.septembris

2018. – 2019. gada kampaņa «Turi grožos bīstamās vielas»

LABAS PRAKSES PIEMĒRS	
Piemēra nosaukums	
Uzņēmuma nosaukums	
Darbinieku skaits	
Kontaktpersona	
Tālruņa numurs	
E-pasta adrese	
PROBLĒMA	
KAS TIKA DARĪTS UN KĀ	
SASNIEGTIE REZULTĀTI	
VEIKSMES FAKTORI	
DARBINIEKU IESAISTE	
IZMAKSAS/IEGUVUMI (ieskaitot cilvēkresursu, sociālās un saimnieciskās izmaksas un ieguvumus)	
Pielikumu saraksts	

PROBLĒMA/KONSTATĒTIE TRŪKUMI

PROBLĒMA (apdraudējums/risks/iznākums)

Nedroša darba vide, nepietiekama darbinieku informēšana par darba aizsardzības jautājumiem, nolietota vai bojāta darba aprīkojuma izmantošana, individuālo aizsardzības līdzekļu nenodrošināšana vai to nelietošana var būt sekas nelaiemes gadījumam darbā. Tāpēc, lai šādas situācijas nerastos, darba videi ir jābūt drošai un sakārtotai, apmācībām ir jābūt skaidrām un saprotamām, darba aprīkojumam ir jābūt labam un darba kārtībā, darbinieki ir jānodrošina ar nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un jāinformē par to lietošanas nepieciešamību.

Kas tika darīts un kā?

1. Apbalvošana ar LR Satiksmes ministrijas Atzinības rakstu.
2. Inženiera Jāņa Lintera fonda apbalvojumi.
3. Par ilggadēju un labu darbu, saskaņā ar Koplīgumu, piešķir Goda nosaukumu „LVRTC veterāns” un saņem veterāna prēmijas.
4. Ar mērķi nostiprinātu kompānijas kultūru un veidotu saliedētu un spēcīgu darbinieku komandu, uzņēmumā gadu gaitā ir ieviesti un norisināsi dažādi neformālie pasākumi, galvenie no tiem ir:
 - Ziemassvētku balle;
 - Pavasara “Lielā talka”;
 - Jāņu ielīgošana struktūrvienībās;
 - Vasaras sporta spēles;
 - Lattelecom Rīgas maratons;
 - Tirdzniecības un rūpniecības kameras organizētās “Uzņēmēju sporta spēlēs”;
 - Koku stādīšana.
5. Rūpējoties par darbinieku veselību, tiek apmaksātas apdrošināšanas polises.
6. Darbinieku apmācības:
 - Ārējās (ne retāk kā vienu reizi ceturksnī);
 - Iekšējās (saskaņā ar apmācību plānu);
 - Darbinieku pašattīstība.
7. Iekšējā komunikācija: mērķis ir nodrošināt darbiniekos vienotu izpratni par uzņēmuma vērtībām, mērķiem un attīstības virzienu, palielināt darbinieku iesaistīšanos un lojalitāti uzņēmumam. Darbs ar iekšējo informācijas sistēmu INTRA.
8. Arodbiedrība ar mērķi pievērst uzmanību darbinieku vajadzībām, panākt viņu ienākumu nepārtrauktu pieaugumu, darba tiesību aizsargāšanu un tādu sociālo garantiju nodrošināšanu, kas veicinātu personības brīvu un vispusīgu attīstību.
9. “Ēnu dienas”- iepazīstināt skolēnus ar dažādu profesiju un nozaru prasībām, lai palīdzētu jauniešiem izvēlēties profesiju un atbilstoši sagatavotos darba tirgum.
10. Veicot bīstamos darbus, kā torņu un mastu krāsošana, darbiniekiem tiek doti skābpiena produkti.
11. Redzes korekcija līdzekļu iegāde.

REZULTĀTU EFEKTIVITĀTE

Kopš piemēra ieviešanas brīža (no 2010.gada novembra līdz 2012.gada augustam) ar darbinieku līdzdalību ir atklāti un novērsti 54 riski (skatīt pielikumu Nr.3.), kas varētu būt kļuvuši par nelielu traumu vai nelaimes gadījumu iemesliem.

Daži piemēri 4., 5. un 6.pielikumā

Uzņēmumā notikušo nelaimes gadījumu un to dēļ zaudēto dienu skaits samazinās (skatīt pielikumā Nr.7).

REZULTĀTU EFEKTIVITĀTE

Nepārtrauktās objektu apsekošana, darbinieku instruktāžas un informēšana par pastāvošajiem riskiem viņu darba vietās, dod iespēju darbiniekam izteikties, kā arī uzlabot darba vidi, ieviest jaunus, daudz kvalitatīvākus individuālos aizsardzības līdzekļus un darba aprīkojumu.

VEIKSMES FAKTORS (FAKTORI)

Darbinieku atsaucība un līdzdalība.

VEIKSMES FAKTORS (FAKTORI)

Būtisks faktors, mūsaprāt, ir savlaicīgi atklāt darba vietās pastāvošos riskus, savlaicīgi veikt pasākumus to novēršanai, tādējādi savlaicīgi nodrošinoties pret nelaimes gadījumiem un arodslimībām.

VEIKSMES FAKTORS (FAKTORI)

Mazas ieviešanas izmaksas

Viegli uztverams

Darbiniekiem patīk

Vadībai jāvada process un jārosina darbinieki

Vadībai obligāti jānovērš identificētie riski

- Jauna aile – nav piemēru 😊

IZMAKSAS/IEGUVUMI
(ieskaitot cilvēkresursu,
sociālās un
saimnieciskās izmaksas
un ieguvumus)

Izmaksas par portatīvo datoru turētājiem un dokumentu turētājiem. Ar specifiskām apmācībām saistītās izmaksas (piem., drošas braukšanas apmācība). Ieguvumi – nenotikuši negadījumi un nelaimes gadījumi un ar to saistītās izmaksas, veseli un darbaspējīgi darbinieki.

**IZMAKSAS/IEGUVUMI
(ieskaitot cilvēkresursu,
sociālās un saimnieciskās
izmaksas un ieguvumus)**

Informācija par izmaksām nav pieejama.

Ieguvumi: Darbinieki ir informētāki par psihoemocionālajiem darba vides riskiem, tiek apzināti psihoemocionālā stresa cēloņi, un tiek veiktas preventīvās darbības cēloņu mazināšanai un/vai novēršanai.

2018. – 2019. gada kampaņa «Turi grožos bīstamās vielas»